

Delårsrapport augusti

Socialnämnden
2020

Innehållsförteckning

1 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle	3
2 Verksamhet.....	4
2.1 Uppföljning av grunduppdrag	4
3 Måluppföljning.....	10
3.1 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska de som behöver få bra stöd och en god vård och omsorg för att ha ett gott liv	10
3.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning	13
4 Uppföljning av internkontroll.....	15
4.1 Årets internkontrollarbete	15
5 Personal.....	16
5.1 Analys av personalförhållanden	16
6 Ekonomi.....	17
6.1 Driftredovisning.....	17
6.2 Investeringsredovisning.....	21
7 BILAGOR.....	22
7.1 Följetal verksamhet	22
7.2 Följetal personal	23

1 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle

Stöd till personer med funktionsnedsättning:

- Lunnalidens gruppbostad för personer med förvärvad hjärnskada öppnades i januari.
- Alla verksamheter inom funktionshinder har varit öppna under covid-19 men bedrivits till viss del i begränsad omfattning. Utmaningar under perioden har resulterat i nya möjligheter och ökad flexibilitet; utökat aktivitetsutbud på hemmaplan, digitala möten mellan brukare/anhöriga, en mötesplats har öppnats som socialt stöd för de brukare som valt att inte delta i ordinarie verksamhet.
- Funktionshinderversamhetens ombyggnad på Eriksdalsgatan är till stora delar klar, och de första verksamheterna flyttar in under augusti månad.
- Årsprognosen visar ett överskott som orsakas av förändrade förutsättningar och volymförändringar.

Individ- och familjeomsorg:

- Verksamheten har under covid-19 bedrivits som vanligt, med smärre justeringar. Vissa medarbetare har med digitalt stöd kunnat arbeta hemifrån, vissa behandlingsaktiviteter på individ- och gruppnivå har anpassats och förlagts till platser och miljöer som tillgodoser kravet på social distansering. Möten har digitaliserats, erfarenheterna har sporrat till eftertanke och reflektion kring hur det sociala arbetet kan bedrivas i framtiden.
- Fältsekreterarna påbörjade sitt arbete under våren och initialt fokuserat på att orientera sig och skapa kontaktytor i kommunen. Utifrån pandemin har fältsekreterarna deltagit i det kommungemensamma arbetet med att minska social oro bland ungdomar.
- Kostnaderna inom barn- och familj har i jämförelse med budget ett underskott på 7,7 mnkr för perioden. Underskottet beror på ökat antal ärenden som har krävt ökad bemanning samt en ökning av köpta vårdplatser för barn och ungdomar.
- Budgetprognosen indikerar ett negativt helårsresultat och verksamheten har börjat vidta åtgärder och genomlysningssaktiviteter för att hantera detta.

2 Verksamhet

2.1 Uppföljning av grunduppdrag

Huvudverksamhet / Uppdraget uppfyllt	Helt	I hög grad	Delvis	I låg grad	Inte alls
Stöd till personer med funktionsnedsättning		X			
Individ- och familjeomsorg		X			

Nämndens bedömning

Nämnden kommer att i hög grad uppfylla sina uppdrag. Bedömningen grundar sig på nedanstående sammanfattning samt informationen under rubrikerna "Uppföljning av grunduppdrag", samt "Måluppföljning".

I nämndplanen 2020-2021 fastställde nämnden följetal kopplade till grunduppdraget. Dessa preciserar vilken nivå som grunduppdraget ska ha för att nämnden ska ha uppfyllt sitt grunduppdrag. Vid genomgång av överklaganden av nämndens olika typer av beslut som avgjorts under första halvåret 2020 har kommunens beslut fått bifall vid 33 av 39 ärenden gällande funktionshinderverksamheten, vilket motsvarar 85 procent i andel. (Godkänd nivå enligt nämndplan 2020 är över 70 procent.) Gällande individ och familjeomsorgen har 48 av 60 beslut fått bifall, vilket motsvarar 80 procent i andel. (Godkänd nivå enligt nämndplan 2020 är över 75 procent.) Detta innebär att nämndens myndighetsutövning håller en god rättssäkerhet.

Inom funktionshinder finns förbättringsområden och utmaningar att fokusera på som gör att nämnden inte kan anses ha uppfyllt grunduppdraget helt. Att tillgodose önskemålet gällande kontaktpersoner är ett sådant och även att kunna erbjuda individuella önskemål inom daglig verksamhet i högre omfattning. Det finns idag beslut på boende som ej kunnat verkställas då platser saknas för dessa brukare. Det pågår ett kontinuerligt arbete för att säkerställa god service och kvalitet till brukarna samt att öka kompetensen hos medarbetarna.

Inom IFO har förbättringsområden identifierats som analyseras och bearbetas. Inom flera områden bekräftar brukarna att det omhändertagande, den kvalitet och service som erbjuds håller en god nivå. Det finns en medvetenhet i verksamheten om vikten av att upprätthålla denna standard och att det krävs ett uthålligt och långsiktigt arbete för att vidmakthålla detta tillstånd. Insikten om att ständigt erbjuda och ta emot relevant kompetenshöjning och reflektion är hög.

Stöd till personer med funktionsnedsättning

Stödet till personer med funktionsnedsättning utförs inom verksamheterna nedan. Här beskrivs det mest väsentliga som hänt under perioden inom respektive verksamhet. Texten inkluderar även uppföljning av nämndens prioriteringar och strategier för 2020:

- utveckla hemmaplanslösningar
- central placering av korttidsplatser och utökning av antalet

Boende/hemmaplanslösningar (nämndens prioritering och strategi 2020)

Lunnalidens gruppboende för personer med förvärvad hjärnskada öppnades i januari. Därmed har brukare erbjudits hemmaplanslösningar som tidigare fick sina behov tillgodosedda genom köpta platser samt de som i väntan på plats erhöll personlig assistans. Det pågående arbetet med att stärka individens självständighet har resulterat i att flera brukare kunnat erbjudas annan boendeform och därmed ökat sin delaktighet i samhället. Från och med februari lagas all mat till brukarna tillsammans ute på respektive boende. Detta leder till en ökad självständighet då brukarna även tillreder sin lunch till dagen efter.

Daglig verksamhet

Arbetet med fokus på tillgänglighet och valfrihet för brukaren fortlöper. En ombyggnation av lokalerna på Eriksdalsgatan är en förutsättning för denna utveckling. Lokalerna skulle varit inflyttningsklara under våren enligt plan men då utföraren för ombyggnationen inte kunnat hålla överenskommen tidsplan beräknas inflytt ske i augusti.

Flera av de dagliga verksamheterna har varit en avgörande hjälp för kommunen i arbetet med covid-19 genom att ta fram skyddsutrustning till vård- och omsorgspersonal, såsom tillverkning av visir, packning av material till hemtjänstpersonal, transporter och samordning.

Under våren har daglig verksamhet utökat sitt utbud, genom tvätterier och tvätt av personalkläder för delar av socialförvaltningens verksamheter.

Från och med den 1 januari höjdes habiliteringsersättningen från 36 till 80 kronor per dag.

Personlig assistans

Verksamheten personlig assistans har haft fokus på:

- social dokumentation
- att alla brukare har en aktuell genomförandeplan
- fokus på rekrytering av medarbetare som stämmer överens med brukarens önskemål och behov.

Detta innebär att nämnden kvalitetssäkrar omvårdnaden av den enskilde. Ingen ökning av nya ärenden har skett, däremot ökar omsorgsbehovet för aktuella brukare med personlig assistans. Kommunen utför idag nio assistansärenden, med beslut både från kommunen och försäkringskassan.

Korttidsvistelse/tillsyn (nämndens prioritering och strategi 2020)

Korttidsverksamheten har haft fokus på att skapa kvalitet för individen genom:

- uppdatering av dokumentationssystem och skapa förutsättningar för att deltagare ska kunna ha inflytande över sin genomförandeplan.
- att den enskildes mål och delaktighet dokumenteras.
- att öka kunskapen kring barnkonventionen.
- kunskapsutveckling kring mångfald och jämlikhet genom att förebygga diskriminerande fördomar och attityder (arbete pågår).

Nämndens prioritering inför 2020 är central placering av korttidsplatser och utökning av antalet. Behovet är akut och förändringen har stor betydelse för verksamhetens kvalitet och ekonomi. Behovet har aktualiserats hos Teknik- och serviceförvaltningen men än finns ingen överenskommen tidsplan.

Under augusti månad har en utökning skett av antal timmar på både fritids- och korttidsverksamheterna utifrån att skolan genomfört schemaförändringar och förkortat skoldagarna för berörda elever.

Kontaktpersoner/ledsagare/avlösare

Rekrytering av nya aspiranter till uppdrag som kontaktperson har under flera år varit svårt, och försvårats ytterligare på grund av coronapandemin. En del av tidigare kontaktpersoner har också sagt upp en del av sina uppdrag och en del av tidigare kontaktpersoner har ökat sitt antal av uppdrag.

Myndighetsutövning

Myndighetsutövningen har påverkats av covid-19. Möten har avbokats av den enskilde eller bokats om till telefonmöten. Detta innebär extra arbete med tanke på att den enskildes medverkan ska möjliggöras. Detta kan leda till förlängda handläggningstider. Utöver ärenden enligt LSS-lagen handläggs vissa ärenden enligt socialtjänstlagen.

Anhörigstöd

Socialförvaltningens arbete med att erbjuda anhörigstöd bedrivs inom samtliga verksamheter. Behovet av anhörigstöd ser olika ut beroende på vilken målgrupp det riktar sig till. Samordningsvinsterna är dock uppenbara och enhetschefen har tilldelats ett särskilt uppdrag att kartlägga brukarnas behov och verksamheternas resurser för att föreslå en tvärfunktionell verksamhetsmodell.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen ger stöd, hjälp och behandling till barn och vuxna. Nämnden tillgodoser vård och boende, skapar trygga och goda förhållanden samt möjliggör deltagande i samhällets gemenskap. Här nedan beskrivs det mest väsentliga som hänt under perioden inom

respektive område utifrån nämndplanens fem prioriteringar och strategier:

1. utveckla hemmaplanslösningar
2. utveckla metoder för anhörigstöd
3. utveckla den socialpsykiatriska verksamheten utifrån lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
4. arbeta strategiskt med långvarigt försörjningsstöd
5. inrikta arbetet på förebyggande insatser

Försörjningsstöd (nämndens prioriteringar och strategier 2020 nr 4)

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting, SKR, "Nuläge för ekonomiskt bistånd", 2020-02-07 ökar kommunernas kostnader för ekonomiskt bistånd. Två tredjedelar av kommunerna, 65 procent, uppger att kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd har ökat under 2019 i jämförelse med motsvarande period 2018. Den största procentuella ökningen återfinns i landsbygdskommunerna. Gruppen nyanlända som lämnar etableringen är den enskilt mest angivna orsaken till kostnadsökningen, följt av en minskad andel som erhåller insatser via Arbetsförmedlingen och att färre individer beviljas sjuk- och aktivitetsersättning. Denna utveckling håller i sig och speglas tydligt i den kostnadsökning som verksamheten vidkänns.

Vid jämförelse med andra kommuner erhåller dock en lägre andel av befolkningen ekonomiskt bistånd och väntetiden mellan ansökan och beslut är jämförelsevis låg. Brukarna uppger dessutom i den brukarundersökning som genomfördes hösten 2019 att de är mycket nöjda med den service som erbjuds. Under 2020 har situationen förändrats med anledning av covid-19 då flödet påverkats negativt. Som exempel kan nämnas att SFI-undervisningen ställts in samt att klienter som erbjudits anställning eller semestervikariat har inte kunnat börja. Pandemin har påverkat arbetsmarknaden negativt. Marks kommun har ännu inte sett något markant ökning i antal ärenden till följd av covid-19.

Andel av befolkningen med behov av ekonomiskt bistånd har fram till 2016 minskat med 30 procent för att sedan plana ut till en jämn nivå. Några orsaker till behovet av långvarigt stöd är missbruk, psykisk och fysisk ohälsa där individerna inte är berättigade till insatser från andra myndigheter. En ökning har skett sedan andra halvåret 2019; antal hushåll i juli 2019 var 263 jämfört med samma månad 2020 då antal hushåll är 305.

Antalet nya ärenden som avslutat etableringsinsatser från arbetsförmedlingen har under 2020 inte ökat markant. Det är inte möjligt att följa utvecklingen i verksamhetssystemet varför det under perioden september-december 2020 kommer att föras manuell statistik för att få en bättre uppfattning om hur stor andel som kommer från etableringen direkt till bidragsberoende.

Längre handläggningstider på Försäkringskassan gör att hushåll som egentligen är självförsörjande blir kvar längre på försörjningsstödet. Normalt kan Försäkringskassan fatta beslut om t.ex. bostadsbidrag inom 30 dagar och nu är handläggningstiden ca 3 månader. Likaså för andra former av ersättningar från Försäkringskassan såsom barnpension, barnbidrag och underhåll till nyanlända. Försörjningsstödsenheten fattar i dessa ärenden beslut om bistånd som förskott på kommande förmån och återbetalning sker från Försäkringskassan när beslut har fattats.

Situationen med coronapandemin har under perioden medfört att planeringar med den enskilde inte kommit igång som vanligt, vilket troligen kommer att medföra att hushåll blir kvar på försörjningsstödet längre tider. Situationen på arbetsmarknaden befaras medföra ett ökat inflöde av nya ärenden till försörjningsstödet. Det finns en risk att detta ytterligare bidrar till att andelen långvariga biståndsärenden kommer att öka.

Arbetet med att minska långvarigt bidragsberoende som drivs i projektform med SKR sedan 2018 har ännu inte nått önskat resultat. Bedömningsverktyget, Instrument X, har inte införts i önskad omfattning och samarbetet med den nystartade arbetsmarknadsenheten har inte nått full effekt. Orsakerna till detta är bland annat att utbildningstillfällen och aktiviteter har ställts in under våren. Antalet långvarigt bidragsberoende hushåll var 188 andra kvartalet 2020 jämfört med 164 för samma period föregående period.

Utveckling av samarbetsformer vid omorganisation och med nystartade verksamheter har tagit tid. Uppfattningen är nu att samarbetet är igång och kommer under hösten att fördjupas ytterligare då Arbetsmarknadscenter nu är fullt bemannade.

Försörjningsstödsenheten har även ansvar för boendefrågor och för detta ändamål finns en tjänst som boendesamordnare som framförallt samverkar med det allmännyttiga bostadsbolaget. Eftersom bostadsbolaget skärpt sin policy har samordnaren noterat att fler människor än tidigare blir vräkta. Socialtjänsten har därför inlett en översyn inom området bostadssociala frågor med målet att minimera vräkningar. Risken är uppenbar att fler individer på grund av förändringarna i bostadsbolagets förhållningssätt blir bostadslösa med negativa konsekvenser som följd.

Vuxenenheten (nämndens prioriteringar och strategier 2020 nr 1, 3 och 5)

De hemmaplanslösningar som bedrivs håller en god kvalitet och utvecklas kontinuerligt. Enheten har under den aktuella perioden arbetat med teman som suicidprevention och sex mot ersättning, hedersrelaterat våld, skuld och skam samt samordnad individuell plan (SIP). Till följd av nya regler kring samverkan vid utskrivning från sjukhus har enheten i samverkan med andra vårdgivare upprättat nya rutiner för att säkerställa att brukarna får en trygg och säker hemgång.

Vid jämförelse med andra kommuner uppger brukarna i brukarundersökning att de erhåller god information om det stöd som erbjuds och att de har inflytande över sitt ärende och hur det hanteras av handläggarna.

Tillståndshandläggare har rekryterats och tjänsten startade upp vid årsskiftet. Tillsyn av serveringstillstånd har i stort genomförts som planerats medan tillsyn av tobaksförsäljning inte har kunnat genomföras enligt plan. En yttre tillsyn av rökfria skolgårdar gjordes under maj. En utredning pågår gällande tillstånd- och tillsynsarbetets organisationstillhörighet.

Familjeenheten (nämndens prioriteringar och strategier 2020 nr 1, 2 och 5)

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. Allt fler kommuner utvecklar nu arbetet med barnkonsekvensanalyser vilket bland annat inneburit att barnperspektivet ha stärkts. På nationell nivå finns det resultat som pekar på att långt ifrån alla barn har den trygghet och rätt till utveckling som de har rätt till. Socialstyrelsen lyfter i det här sammanhanget särskilt fram, skillnader i uppväxt- och levnadsvillkor bland barn och unga, utanförskap och ekonomisk utsatthet och avslutningsvis behovet av förbättrad samverkan för att möta personer med psykisk ohälsa.

Hemmaplanslösning är alternativet till att hitta en institutionsplats för barn och unga som innebär dels att unga inte behöver flytta ifrån hemmiljön, dels är resurseffektivt. För att utveckla hemmaplanslösningar behöver resurser frigöras för familjebehandlare och prioritera vilken roll som gör vad. Förvaltningen arbetar med att renodla och förtydliga uppdrag och arbetsuppgifter.

Familjebehandlarna använder ACRA som är en arbetsmetod med fokus på unga för att arbeta med familjer med syfte att motverka utveckling av bruk av droger.

Det pågår arbete med så kallade "hemmasittare", dvs unga som har problematisk skolfrånvaro men inte en dålig hemmiljö och är därför inte föremål för tvång. Istället för att hitta en institutionsplats, arbetar förvaltningen med att få ut den unga i skolan. Detta görs genom att en och samma socialpedagog, som redan arbetar inom organisationen, kopplas till den unga och kan lägga det fokus som den unga behöver. Detta är ett nytt arbetssätt som kommer följas.

"Att motverka problematisk skolfrånvaro och främja samverkan" är ett samarbete som har pågått med BUF sedan hösten 2019 och är en del i arbetet med hemmaplanslösningar.

Kompetensförstärkning pågår kontinuerligt för att skaffa verktyg som kan lösa barnets situation i det egna hemmet hellre än att flytta på barnet.

Många placeringar sker i konsulentstödda familjehem då det saknas interna familjehem. Svårigheten att rekrytera interna familjehem kvarstår, delvis en följd av coronasituationen med uppmaningen till social distansering.

Det är fortsatt svårt att bemanna familjerätten, vilket har lett till att enheten fått använda sig av konsulttjänster. Svårigheter att rekrytera och hitta rätt kompetens bidrar.

Det finns en svårighet med att rekrytera enhetschef för utfördardelen för familjeenheten och även här är konsulttjänst en tillfällig lösning. Förvaltningen har gjort en genomlysning och

kommer att vidta åtgärder.

Det pågår ett aktivt arbete för att utveckla arbetsformer och metoder för att hålla tidsramar för bedömningar och utredningar. Detta har förvaltningen som mål att färdigställa under hösten.

Förebyggande insatser och anhörigstöd

Tussilago innebär anhörigstöd utifrån ett barnperspektiv och är en serviceinsats/gruppverksamhet för barn som lever i utsatta situationer. Den bedrivs i samverkan mellan personal ifrån IFO och Elimkyrkan i Skene. Kvalitén på verksamheten är hög eftersom det finns hög kompetens och engagemang både från kyrkan och kommunen.

Under hösten kommer ett arbete att påbörjas där föräldrar kommer erbjudas utbildning i gruppform genom en arbetsmetod som heter "Tryggare barn". Syftet är att stärka föräldraskap.

Fältsekreterare har nyligen påbörjat sitt arbete och fokuserat på att dämpa social oro inom målgruppen unga. Detta har skett tillsammans med kultur och fritid samt BUF.

Socialförvaltningens arbete med att erbjuda anhörigstöd bedrivs inom samtliga verksamheter. Behovet av anhörigstöd ser olika ut beroende på vilken målgrupp det riktar sig till. Samordningsvinsterna är dock uppenbara och enhetschefen har tilldelats ett särskilt uppdrag att kartlägga brukarnas behov och verksamheternas resurser för att föreslå en tvärfunktionell verksamhetsmodell.

Socialpsykiatri (nämndens prioriteringar och strategier 2020 nr 3 och 5)

Utvecklingsarbetet inom socialpsykiatri har ökat och förbättrat verksamhetens förmåga att omhänderta brukarnas individuella behov genom interna utbildningar och nyrekryteringar.

Ett aktivt förebyggande arbete på den öppna verksamheten Vallmon har resulterat i att målgruppen breddats och att fler i målgruppen 18-40 år deltar.

Vid sidan av de åtgärder som handläggare och sjukvård gör för att planera en god hemgång (lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård) har ett "hemtagningsteam" skapats. Detta team har beredskap för att ta emot och svara för akuta insatser i avvaktan på att beslutad insats kan gå igång. Arbetet innebär att brukare också kan få praktiskt eller emotionellt stöd under kvällar och helger i väntan på ordinarie boendestöd.

Nämndens övriga uppdrag

Personliga ombud

Under våren har personliga ombud haft ett jämt inflöde av nya ärenden, den ökning som var under hösten 2019 har stabiliserats sig och idag finns ingen kö till ombuden. En anledning till detta kan vara coronapandemin.

Ensamkommande barn och unga

Under det första halvåret 2020 har kommunen hänvisats två ensamkommande. Dessa har avvikit och finns inte kvar i kommunen. Enligt Migrationsverkets rutiner har dessa avregistrerats och kommunen har inte längre ansvar.

Tre barn och unga är fortsatt placerade i familjehem och boenden. Ungdomarna är i utslussningsfas till ett självständigt liv.

Tillsyn och tillstånd

I februari antog socialnämnden en tillsynsplan för serveringstillstånd, detaljhandel för folköl, tobak samt rökfria miljöer. Detaljplaner för tillsynens olika områden har också fastställts. En tillståndshandläggare har rekryterats och tjänsten startade upp vid årsskiftet. Under föregående år kom det in 26 ansökningar från detaljhandel som önskat ansöka om tillstånd för försäljning av tobak enligt ny lagstiftning 2019, vilka nu handläggs. Hittills har 19 sökande fått tillstånd och en sökande fått avslag. Covid-19 situationen har påverkat enhetens möjlighet att utöva tillsyn. Flera restauranger har till exempel kortat sina öppettider, skolorna har inte i önskad omfattning mött upp med att boka tider för tillsyn av rökfria skolgårdar vilket inneburit att handläggaren istället genomfört yttre tillsyn. För närvarande utreds tillstånds- och

tillsynsarbetets förvaltningstillhörighet, ett beslut i frågan kommer inom kort.

Rapportering till nämnden ang. uppdrag kring kompetensinsatser

2019-12-09 §146 gav socialnämnden ett uppdrag till förvaltningschefen att återrapportera utbildnings- och kompetensinsatser som skett under 2020.

Stöd till personer med funktionsnedsättning:

Med anledning av rådande situation har funktionshinderverksamheten inte haft möjlighet att genomföra samtliga planerade utbildningsinsatser under våren.

Verksamheten har istället genomfört webbutbildningar och alternativa utbildningar i exempelvis dokumentation och delegering samt haft fokus på informations- och utbildningsinsatser med anledning av coronapandemin.

Individ- och familjeomsorg:

Covid-19-situationen har påverkat verksamhetens möjligheter att genomföra och delta i externa utbildningsinsatser. Försörjningsstödsenhetens utbildningsinsats som genomförs inom ramen för SKR:s projekt för långvarigt försörjningsstödsberoende kallat Instrument-X och som syftar till att utveckla handläggarnas utredningsfärdigheter har ställts in. Vuxenenheten har till följd av de förändrade förutsättningarna med egen personal genomfört internutbildning i FREDA, som är en standardiserad bedömningsmetod som används i socialtjänstens arbete mot våld i nära relationer. Webbaserade utbildningar i dokumentation riktad till familjeenhetens utredare genomförs och medarbetarna har tagit del av SKR:s webinarier kring boende, hedersrelaterat våld, sex mot ersättning och suicidprevention. Informationsöverföringen mellan vårdgivarna har digitaliserats och systemet SAMSA tillämpas. Handhavandet har komplicerats av att systemet initialt inte upplevts användarvänligt varför ett antal interna utbildningsinsatser genomförts.

Covid-19-konsekvenser har inte bara varit negativa. De har också skapat nya möjligheter när det gäller kompetenshöjning. Verksamheten har erfårit ett ökat engagemang bland medarbetare att utbilda varandra. Konsekvenserna av digitala utbildningssituationer har också påverkat utbildningskostnaden och miljön i form av färre resor.

Uppdraget kommer att rapporteras igen i årsrapport 2020.

3 Måluppföljning

Kommunens verksamhet ska planeras med vision och mål för Marks kommun som utgångspunkt. I detta avsnitt följs mål och indikatorer upp.

Symbolförklaring	
	Mål för indikator: uppnått
	Mål för indikator: delvis uppnått
	Mål för indikator: inte uppnått
	Kan inte bedömas

3.1 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska de som behöver få bra stöd och en god vård och omsorg för att ha ett gott liv

Kommungemensamma mål: All hjälp utformas efter individuella behov med delaktighet från brukare och anhöriga

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Mål 2020	
Andel brukare inom funktionshinder med aktuell genomförandeplan	98	98	98	≥ =96%	
Andel klienter inom familjeenhet och vuxenenhet med aktuell genomförandeplan	97	90	95	>= 97%	
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande andel %	83	94	94	≥ =94%	

Andel brukare inom funktionshinder med aktuell genomförandeplan

Enheterna har arbetat aktivt med att alla brukare skall ha en aktuell genomförandeplan. Funktionshinder har nio habiliteringspedagoger som stödjer medarbetarna på enheterna i framtagande av aktuella genomförandeplaner för brukare.

Frågan finns med i den årliga enhetsundersökningen LSS som Socialstyrelsen genomför. Vid uppföljning och genomgång under våren 2020 av tidigare inlämnad statistik, har det uppdagats att vissa feltolkningar har medfört att siffrorna i Kolada för 2019 är missvisande. Socialstyrelsen ställde in enhetsundersökningen LSS 2020 på grund av coronapandemin, varför det fortsatt är en uppskattad siffra som redovisas.

Andel klienter inom familjeenhet och vuxenenhet med aktuell genomförandeplan

Arbete pågår kring att kvalitetssäkra arbetet med genomförandeplaner genom översyn av rutiner och följsamhet av processerna. Inom vuxenenheten är personalkontinuiteten stabil vilket ger förutsättningar för måluppfyllelse. På familjeenheten har genomlysning påbörjats av processflöden, där genomförandeplaner ingår. Personalkontinuitet inom familjeenheten har viss rörlighet, vilket påverkar kvalitén på processerna.

Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande andel %

Under hösten 2019 genomförde IFO den nationella undersökningen om brukarupplevd kvalitet. Enkäten har besvarats inom försörjningsstöd, vuxenenheten samt familjeenheten, vårdnadshavare och barn från 13 år och uppåt. 94 procent av de som besvarat enkäten har svarat positivt på undersökningens fråga "Frågar socialsekreteraren efter dina synpunkter på hur din situation skulle kunna förändras?" (deltagande kommuner 86 procent). Av de som besvarat enkäten har upplevelsen av inflytande ökat sedan 2018, detta gäller speciellt bland männen 96 procent (deltagande kommuner 86 procent). Även bland kvinnorna ökar upplevelsen av inflytande till 93 procent (deltagande kommuner 85 procent). Enheterna har att arbeta med resultaten, genomföra analyser och förbättringsåtgärder, vilket visar sig i den ökade nöjdheten mellan 2018 och 2019. Arbetet med 2019 års resultat har prioriterats ned

med anledning av coronapandemin. Nästa brukarundersökning för IFO genomförs hösten 2021.

Nämndens mål: All hjälp utformas efter individuella behov med delaktighet från brukare och anhöriga (KGM)

Kommungemensamma mål: Allt arbete bedrivs med professionellt förhållningssätt och god kvalitet

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Mål 2020	
Andel LSS-beslut som verkställs inom 3 månader	90	93	90	>= 95%	■
Andel klienter som får tid för besök ang. ekonomiskt bistånd inom 14 dagar från kontakttillfället	85	85	95	>= 95%	●
Andel anmälningar till familjeenheten där förhandsbedömningar görs inom 14 dagar	75	90	95	= 100%	■
Andel anmälningar till vuxenenheten där förhandsbedömning görs inom 14 dagar	90	97	99	>= 90%	●

Andel LSS-beslut som verkställs inom 3 månader

Ej verkställda beslut gäller framförallt kontaktpersoner. Antalet ej verkställda beslut redovisas kvartalsvis till IVO. Det finns svårigheter att hitta frivilliga personer som vill ta sig an uppdraget samt att matcha det med individens önskemål. Svårigheterna har funnits i flera år. En ökning av ej verkställda beslut kan komma att ske då vi ser en fördröjning av verkställighet med anledning av coronapandemin.

Andel klienter som får tid för besök ang. ekonomiskt bistånd inom 14 dagar från kontakttillfället

Enheten har under våren effektiviserat arbetet i mottagningsgruppen vilket gör att prognosen för året ser mycket god ut.

Andel anmälningar till familjeenheten där förhandsbedömningar görs inom 14 dagar

Inom barn- och familjevården finns legal styrning av förhandsbedömningar, detta i form av att en skyddsbedömning ska genomföras inom 24 timmar från att en anmälan inkommit, samt att förhandsbedömningen ska vara färdigställd inom 14 dagar. Nämnden har inte nått målet med 100 procent, varför det pågår en genomlysning av de processer som berör arbetet med bland annat förhandsbedömningar.

I praktiken är det svårt att nå målet på 100 procent då externa faktorer kan påverka utfallet, såsom att klienter uteblir från besök.

Andel anmälningar till vuxenenheten där förhandsbedömning görs inom 14 dagar

Vuxenenheten uppnår målet och där pågår ett upprätthållande av arbetet med förhandsbedömningar.

Nämndens mål: Verksamheten ska baseras på bästa tillgängliga kunskap, personens erfarenhet och önskemål, personens situation och professionell expertis

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppnås i hög grad under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Funktionshinder arbetar med att ta tillvara på den enskildes erfarenhet, önskemål och upplevelser av den insats som erhålles genom att genomföra brukarundersökning inom boende och daglig verksamhet. Under våren har förberedande arbete skett, inför den nationella brukarundersökningen som sker i samarbete med SKR.

Individ- och familjeomsorgen och funktionshinder arbetar aktivt med upprättade

kompetensutvecklingsplaner på individ och enhetsnivå, med fokus på att kompetensutvecklingen kommer brukarna tillgodo. Detta för att möta kända och framtida behov hos brukarna och upprätthålla följsamhet till de lagkrav som ställs inom verksamheternas områden.

Samtliga medarbetare inom IFO är utbildade i och tillämpar bedömningsinstrumentet FREDA med målet att identifiera och stödja våldsutsatta.

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Mål 2020	
Brukarbedömning daglig verksamhet – brukaren får själv bestämma om saker som är viktiga, andel%	74	74	74	≥ =78%	
Använder standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldsutsatthet hos enskilda vuxna missbruk	1	1	1		

Brukarbedömning daglig verksamhet – brukaren får själv bestämma om saker som är viktiga, andel%

Brukarundersökningen genomförs hösten 2020.

Nämndens mål: Insatser ska samordnas i syfte att enskilda når en egen försörjning

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Det projekt som drivs av SKR sedan 2018 och försörjningsstödsenheten är en del av har inte nått önskat resultat. Bedömningsverktyget, Instrument X, har inte implementerats fullt ut, då utbildningstillfällen under våren har ställts in. Projektet pågår fram till och med 2021 och målsättningen är att bryta långvarigt bidragsberoende. För att uppnå goda resultat krävs medverkan från både AME, sjukvården, försäkringskassan och arbetsförmedlingen.

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Mål 2020	
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	0,7	0,7	0,75	≤ =0,65%	
Andel invånare 0-19 i år i ekonomiskt utsatta hushåll %	5,7			≤ =6%	

Gällande Andel invånare 0-19 år är det en statistisk eftersläpning på 2 år, siffror finns endast till och med 2018. Ett tal som därför bör omvärderas till nästkommande nämndplan.

Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen

Andelen vuxna biståndsmottagare med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd är lägre än jämförbara kommuner. Under året har ett ökat behov av försörjningsstöd noterats för gruppen. Tidigare års minskning av målgruppen kan relateras till det förvaltningsinterna arbetet som bedrevs genom RAMS. Den omorganisation av arbetet som skett i form av att RAMS flyttats in i arbetsmarknadsenhetens verksamhet har ännu inte nått önskad effekt. Målgruppen kan komma att öka, både utifrån effekter av coronapandemin och en avmattning av konjunkturen med en ökad arbetslöshet som följd.

Andel invånare 0-19 i år i ekonomiskt utsatta hushåll %

Även denna grupp är jämförbart mindre än andra kommuners, men kommer att påverkas av de ovan beskrivna omständigheterna.

Kommungemensamma mål: Arbetet har en rehabiliterande och förebyggande inriktning

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Mål 2020	
Andel ej återaktualiserade barn 0-12 år 1 år efter avslutad utredning %	45	59	63	≥ =65%	
Andel ej återaktualiserade barn 13-20 år 1 år efter avslutad utredning %	54	62	70	≥ =65%	
Andel ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem 21+ ett år efter avslutad utredning eller insats %	59	70	70	≥ =70%	

Andel ej återaktualiserade barn 0-12 år 1 år efter avslutad utredning %

Enheten utreder och behandlar barn- och familjer med svår psykososocial problematik. Komplexiteten i dessa ärenden försvårar behandlingsframgång vilket innebär att insatser och utredningsaktiviteter upprepas.

Andel ej återaktualiserade barn 13-20 år 1 år efter avslutad utredning %

Arbetet med denna målgrupp har varit framgångsrik då resultatet av tvärprofessionell samverkan och hemmaplanslösningar i form av t ex ACRA har tillämpats. Prognosen för helåret är måluppfyllelse.

Andel ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem 21+ ett år efter avslutad utredning eller insats %

Prognosen är att målet fortsatt nås och enheten arbetar för att upprätthålla detta.

Nämndens mål: Diskriminerande fördomar och attityder ska bekämpas och mångfalden bejakas

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Målet att ha en öppen verksamhet är uppfyllt. Inom funktionshinderverksamheten satt upp mål och genom olika aktiviteter öka kunskapen om mångfald och jämlikhet. Planeringen av åtgärder och aktiviteter har förskjutits på grund av coronapandemin.

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Mål 2020	
Öppen verksamhet till personer med psykisk funktionsnedsättning	1	1	1		

Öppen verksamhet till personer med psykisk funktionsnedsättning

Den öppna verksamheten Vallmon välkomnar invånare med psykiska funktionsnedsättningar. Verksamheten har utvecklats de senaste åren och utvecklat sitt utbud av aktiviteter för flera målgrupper. Verksamheten har bedrivits med flexibla lösningar under coronapandemin.

3.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning**Kommungemensamma mål: Friska medarbetare**

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Mål 2020	
Sjukfrånvaron ska minska	6,1	6	7	≤ 6,3%	

Under våren har sjukfrånvaron ökat inom socialnämnden med anledning av coronapandemin.

Sjukfrånvaron ska minska

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas i hög grad under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Inom funktionshinder pågår arbetet med att skapa förutsättning för rast och paus. Idag finns verksamheter som inte har rast utan så kallat måltidsuppehåll, vilket innebär att man "tar rast" när verksamheten tillåter och man har ej möjlighet att lämna arbetsplatsen. För att skapa återhämtning har scheman förändrats och lokalutnyttjande förändrats.

Medarbetare uppmuntras att använda friskvårdsbidrag.

Det finns en stor följsamhet gentemot Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Detta har lett till högre sjukskrivningstal.

Nämndens mål: Friska medarbetare.

Kommungemensamma mål: Rätt till heltid och möjlighet till deltid

Indikatorer	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Mål 2020
Alla anställda ska kunna få önskad sysselsättningsgrad (%)		99	100	100

Alla anställda ska kunna få önskad sysselsättningsgrad (%)

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas i hög grad under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Inom funktionshinder har kartläggningar genomförts efter medarbetarsamtal och sedan utvärderats. De enstaka som uttryckt att de inte varit nöjda med sin sysselsättningsgrad har erbjudits möjlighet till heltid.

Inom IFO arbetar medarbetarna enligt önskad sysselsättningsgrad.

Nämndens mål: Rätt till heltid och möjlighet till deltid.

4 Uppföljning av internkontroll

4.1 Årets internkontrollarbete

Nämnder och styrelser har ansvar för att den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde är tillräcklig och ska rapportera om sitt arbete med intern kontroll.

Socialnämnden arbetar med de punkter inom internkontrollen som beslutades i nämndplanen 2020.

Utbetalningar som hanteras inom IFO kan ske till egen fördel om underlag/uppgifter förfalskas

Regelbundna stickprovskontroller och kontroll av loggar i klientbilden har genomförts. Detta kompletteras nu med en genomlysning av enhetens interna arbets- och beslutsprocesser.

Bristande efterlevnad av delegationsordning

Inför varje nämnd kontrollerar utsedda ledamöter efterlevnaden av att besluten följer delegationen. Inget anmärkningsvärt har framkommit under året i de stickprov som genomförts.

Barn och unga/enskilda individer kan fara illa om utredning tar för lång tid. Problematiken kan förvärras.

Manuell kontroll av tiden för utredningar genomförs varje månad. Ännu har inte enheten nått fullständig måluppfyllelse men ett aktivt genomlysnings- och åtgärdsarbete pågår.

För omfattande utredningar/uppgifter utan relevans tas med i utredning och bedömning

1:e socialsekreterare granskar utredningarna och bedömer kvaliteten.

Vid implementering av nytt verksamhetssystem kommer utredningsmetoden Individens behov i centrum stödja att endast relevant information tas med i utredning och bedömning.

Bristande dokumentation skapar bristande rättssäkerhet för både individ och myndighet

Funktionshinder har vidareutvecklat utbildningen Social dokumentation till en webbutbildning. Målsättningen är att hela förvaltningen ska tillgodogöra sig webbstödet.

Kollegial granskning sker i verksamheterna för att säkerställa informationsöverföring och dokumentation.

Bristande information mellan beslut och verkställighet

Granskning av informationsöverföringen i processen genom stickprovskontroll görs regelbundet (familjeenheten).

5 Personal

5.1 *Analys av personalförhållanden*

Stöd till personer med funktionsnedsättning

Funktionshinderverksamheten har arbetat intensivt med att förebygga sjukdom och öka frisknärvaron genom att följa rutiner och riktlinjer för att minska smittspridningen på arbetsplatsen. Utöver ordinarie följsamhet till basala hygienrutiner har möjligheten till distans mellan medarbetarna och användande av skyddsutrustning varit i fokus. Omfattande informations- och utbildningsinsatser har genomförts med medarbetarna med anledning av covid-19-pandemin.

Förvaltningen har följt personalfrånvaron (vård av barn och sjukdom) per dag under covid-19-pandemin. Den genomsnittliga frånvaron har varit 12 procent inom funktionshinderverksamheten.

Förvaltningsledningen tog beslut under våren om en generell överanställning för att täcka personalfrånvaron med anledning av covid-19. Ca 20 "covidanställningar" anställdes utöver grundbemanningen. Erfarenheten är att anställningarna har utnyttjats i hög grad.

Frånvarande personal med symtom har erbjudits egentest. Totalt har ca 300 egentester utförts. Ca 15 procent av dessa tester har visat sig positiva och övriga ca 85 procent med negativa testsvår har kunnat återgå i tjänst. Kommande antikroppstester kan ytterligare minska frånvaron.

Individ- och familjeomsorgsverksamheten har historiskt upplevt utmaningar att rekrytera medarbetare med relevant kompetens. Under året har situationen förbättrats något med färre vakanta tjänster men situationen bedöms fortsatt vara kritisk. Önskad hög personalomsättning påverkar budget och verksamhetens förmåga att utföra sitt uppdrag negativt. En av familjeenheterna har haft svårt att rekrytera enhetschef varför förutsättningarna genomlysts och åtgärder vidtagits för att rekrytera och behålla chef. Ledningsarbetet på enheterna stöds av samordnar- och 1:e socialsekreterarfunktioner som verkar gynnsamt för både första linjens chefer och medarbetarna. Under året har verksamheten också fokuserat på familjerättens svårigheter att rekrytera kompetenta medarbetare. Uppdraget kräver specialistkunskap och efterfrågan på kompetens är större än tillgången. Andra kommuner i Sjuhärad har löst denna utmaning genom att samarbeta och centralisera resurser till Borås. Medarbetarna förväntas ta emot handledning och genomgå utbildning för att bibehålla hälsa och utveckla professionella förhållningssätt. Covid-19 sjukdomen har under perioden inneburit en något högre personalfrånvaro eftersom medarbetarna iakttagit och visat följsamhet till de hygienföreskrifter som utfärdats.

6 Ekonomi

Avsnittet ekonomi innehåller ekonomisk uppföljning av den del av året som gått samt en prognos för hela 2020. Resultaten som presenteras i rapporten är preliminära och det är först när kommunfullmäktige har godkänt rapporten som den skall ses som fastställd.

6.1 Driftredovisning

Tabell periodrapport

Driftredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2019	Utfall 31/8 2019	Utfall 31/8 2020	Prognos 2020	Budget 2020	Budget - avvikel se
Intäkter	48 200	30 700	27 200	38 900	34 600	4 300
Personalkostnader	-234 900	-157 300	-160 400	-243 900	-244 100	200
Övriga kostnader	-184 800	-121 100	-119 700	-179 300	-170 400	-8 900
Nettokostnader	-371 500	-247 700	-252 900	-384 300	-379 900	-4 400
Fördelning på huvudverksamhet, netto						
Stöd till personer med funktionsnedsättning	-204 000	-136 900	-133 300	-203 200	-210 300	7 100
Individ- och familjeomsorg	-126 700	-83 300	-94 300	-143 000	-126 400	-16 600
Administration/Central förvaltn/Nämnd	-37 600	-25 800	-24 900	-37 300	-43 200	5 900
Nettokostnader huvudverksamheter	-368 300	-246 000	-252 500	-383 500	-379 900	-3 600
Ensamkommande barn - intäkter	11 600	8 400	3 700	4 300	6 100	-1 800
Ensamkommande barn - kostnader	-14 800	-10 100	-4 100	-5 100	-6 100	1 000
Ensamkommande barn - nettokostnader	-3 200	-1 700	-400	-800	0	-800
Nettokostnader	-371 500	-247 700	-252 900	-384 300	-379 900	-4 400

Analys av driftredovisning

Påverkan av covid-19-pandemin

Förvaltningen har under året påverkats av rådande omständigheter med anledning av covid-19, bland annat genom ökad personalfrånvaro, behov av extraordinära åtgärder inom olika uppdragsområden och inköp av skyddsutrustning. De långsiktiga effekterna för socialnämndens verksamheter kommer att märkas framöver inom de olika ärendekategorierna, främst inom individ- och familjeomsorgen.

Socialnämndens merkostnader med anledning av covid-19-pandemin har uppgått till 2,8 mnkr i perioden, varav 2,4 mnkr utgjordes av sjuklöner i april till och med juli. Nämnden har fått ersättning för sjuklöner i enlighet med ett statligt beslut, vilket ingår i periodens utfall. Resterande kostnader på 0,4 mnkr består av kostnader för skyddsutrustning och är en del av kommunens inlämnade ansökan av statsbidrag enligt regeringsbeslut.

Effekter av covid-19-pandemin för nämnden består av två delar:

1 Faktiska kostnader för ökad personalbemanning samt inköp av extra skyddsutrustning beräknas motsvara ca 6 mnkr för 2020; varav ca 1 mnkr för extra skyddsutrustning och ca 5 mnkr för extra bemanning. 2,4 mnkr har redan ersatts i form av sjuklöneersättning och kommande kostnader för resterande delen av 2020 (3,6 mnkr) ingår som kostnad i prognosen för funktionshinder. Nämnden antar att kostnaden kommer att ersättas i form av statsbidrag. Denna ersättning är inte beräknad i socialnämndens prognos.

2 Kommande kostnader för individ- och familjeomsorgens verksamhet är svåra att identifiera och beräkna för innevarande år men även inför kommande budgetår. Konsekvenserna är relaterade till ändrade levnadsvillkor för kommuninvånarna, såsom arbetsmarknadens förutsättningar och psykisk ohälsa. Flera ärendekategorier bedöms öka ytterligare framöver.

Nämndens prognos

Helårsprognosen för socialnämnden beräknas bli ett underskott på 4,4 mnkr, varav 3,6 mnkr är extra kostnader på grund av covid-19.

- Funktionshinder 7,1 mnkr i överskott (exkl intäkter för extra kostnader för covid-19-pandemin på 3,6 mnkr)
- Individ- och familjeomsorgen 16,6 mnkr i underskott
- Centraladministration 5,9 mnkr i överskott
- Ensamkommande barn 0,8 mnkr i underskott

Nämndens utfall jämfört med periodens budget och föregående år

Jämfört med budget redovisas ett underskott på 0,9 mnkr för perioden, varav kostnader covid-19-pandemin är 0,4 mnkr. Jämfört med föregående år har nettokostnaderna ökat med 5,2 mnkr. Ökningen mellan åren beror främst på högre kostnader för försörjningsstöd och köpta vårdplatser.

Jämförelse med budget och föregående år per kostnadslag

Intäkterna till och med augusti månad uppgick till 27,2 mnkr.

Utfall jämfört med budget gav ett överskott på 4,1 mnkr. Överskotten har genererats i flera verksamheter och beror främst på sjuklöneersättning från staten och statsbidrag.

Utfallet i jämförelse med samma period förra året visar en minskning med 3,5 mnkr. Ensamkommande barn har minskat i omfattning vid en jämförelse mellan åren, vilket är den främsta orsaken till den minskade intäktsnivån.

Personalkostnaderna uppgick till 160,4 mnkr för perioden (inklusive inhyrd personal), vilket gav ett överskott mot budget om 1,0 mnkr.

Jämfört med föregående år har kostnaderna ökat med 3,1 mnkr eller 2 procent, men varierat i de olika verksamheterna. Kostnaden för sjuklöner uppgick till 3,0 mnkr för perioden januari till och med augusti, vilket är en ökning med 100 procent. Sjuklönekostnaderna visar en tydlig topp i april månad, för att sedan avta något under sommarmånaderna.

Övriga kostnader uppgick till 119,7 mnkr till och med augusti. Jämfört med budget redovisas ett underskott om 6,1 mnkr i perioden, vilket beror på högre kostnader för framförallt köpt vård, utbetalt försörjningsstöd och lokalkostnader.

Jämfört med föregående års utfall har kostnaderna minskat med 1,4 mnkr för perioden. Utbetalt försörjningsstöd och köpta vårdplatser ligger på en högre nivå i år än föregående år, köpta vårdplatser inom Ensamkommande barn och personlig assistans med extern utförare har minskat mellan åren.

Jämförelse med budget och föregående år per verksamhetsområde

Funktionshinder

Utfall jämfört med budget för perioden gav 6,4 mnkr i överskott. Årets prognos är ett överskott på 7,1 mnkr (eventuella statsbidrag för extra kostnader med anledning av covid-19-pandemin på 3,6 mnkr är inte medräknade i prognosen).

Inom **särskilda boenden** fanns ett överskott motsvarande 3,3 mnkr i jämförelse med periodens budget. Årets budgetnivå är 8,1 procent högre än föregående år med anledning av uppstarten av två nya boenden. Periodens överskott beror på lägre personalkostnader än planerat samt färre köpta vårdplatser av externa utförare.

Kostnaderna inom **personlig assistans** visade i jämförelse med budget ett överskott på 0,9 mnkr. Årets budgetnivå är 11,1 procent lägre än föregående år med anledning av volymförändringar, verksamhetens omfattning har ändå minskat mer än förväntat.

Inom **daglig verksamhet** redovisas ett överskott på 1,1 mnkr för perioden. Överskottet

baseras på lägre personalkostnader samt ett statsbidrag för habiliteringsersättning. Vid tidpunkten för beslut om årets budgetplan fanns inget regeringsbeslut om statsbidrag, varför bidraget inte budgeterades.

Korttid/ledsagare/avlösare redovisar ett överskott på 0,7 mnkr för perioden. Som ett led i smittskydds begränsning på grund av covid-19-pandemin har vissa verksamheter avstannat eller bedrivits i mindre omfattning under en period, vilket har lett till minskade kostnader.

Förändrade skoltider kommer från hösten 2020 att generera ökade kostnader inom fritids- och korttidsverksamheterna då verksamheterna behöver hålla öppet längre på dagarna jämfört med tidigare. Kostnadsökningen beräknas uppgå till 0,4 mnkr i personalkostnader för hösten 2020. Det tillkommer även ökade kostnader för skolresor.

Individ- och familjeomsorgen

Utfall jämfört med budget för perioden gav ett underskott på 10,7 mnkr. Årets helårsprognos är ett underskott på 16,6 mnkr.

Kostnaderna inom **barn- och familj** har i jämförelse med budget ett underskott på 7,7 mnkr för perioden. Underskottet beror på ökat antal ärenden som har krävt ökad bemanning samt en ökning av köpta vårdplatser för barn och ungdomar. Underskottet har uppstått trots en ökning av budgetnivån med 13,7 procent i jämförelse med föregående års budget.

Kostnaderna för verksamheterna inom **vuxenenheten och socialpsykiatri** har i jämförelse med budget tillsammans visat ett nettoöverskott på 0,2 mnkr för perioden. I dessa verksamheter ingår både egen personal samt kostnader för köpta vårdplatser för vuxna. Underskott finns inom köpta vårdplatser (socialpsykiatri), medan socialpsykiatri i egen regi redovisar överskott jämfört med tilldelad budget. Överskottet har genererats av vakanta tjänster.

Kostnaderna inom **försörjningsstöd** visar ett underskott med 3,2 mnkr jämfört med budget för perioden. Underskottet beror bland annat på att:

- antal familjer med flera barn i behov av försörjningsstöd har ökat
- antal ärenden har ökat sedan hösten 2019
- fördröjda effekter av satsningar både externt och internt

Med anledning av ett förväntat negativt helårsresultat har verksamheten vidtagit ett antal åtgärder. Vakansprövningar till samtliga tjänster, genomlysning och analys av försörjningsstödet interna arbets- och beslutsprocesser och slutligen avslutas ett konsultuppdrag på en av enhetschefstjänsterna. Dessa åtgärder förväntas inte kunna balansera det förväntade negativa budgetresultatet, men är en uppstart av ett förändringsarbete som kan ge effekter på lång sikt.

Ledning/administration och nämnd

I begreppet ledning/administration och nämnd ingår verksamhetschefer, samtliga enhetschefer och administratörer inom funktionshinder och individ- och familjeomsorg, socialnämnden med sina utskott och socialnämndens del av den centrala administrativa enheten. En kostnadsutjämning gjordes i augusti där ett överskott inom de centrala enheterna fördelades mellan förvaltningens båda nämnder, vilket gav ett överskott jämfört med budget på 3,8 mnkr för perioden. I överskottet ingår även en budgetreserv på 1,1 mnkr, vakanta tjänster och lägre övriga kostnader genererade ett överskott på 2,7 mnkr. Helårsprognosen beräknas till ett överskott på 5,9 mnkr.

Mottagning av ensamkommande barn

Verksamheten finansieras av intäkter från Migrationsverket, vilka har minskat under de senaste åren. Dels genomfördes en lagändring år 2017 om sänkt dygnersättning, dels har antalet barn som nämnden får ersättning för successivt minskat i antal. Intäkterna för perioden januari till och med augusti minskade med 56 procent (4,7 mnkr) jämfört med samma period föregående år. Kostnaderna för januari till och med augusti minskade med 59 procent (6,0 mnkr) jämfört med samma period år 2019. Personalkostnaderna har successivt minskat under året enligt plan, men hyreskostnaderna kring ett tidigare HVB-hem belastar fortfarande verksamheten (1,1 mnkr per år tom år 2026).

Trots att ytterligare minskning av verksamhetens omfattning förväntas ske under hösten,

beräknas kostnaderna fortsatt överstiga intäkterna och helårsprognosen blir ett underskott om 0,8 mnkr utifrån nuvarande förutsättningar.

Specifikation av statsbidrag

Statsbidrag

Statsbidrag (tkr)	Utfall 2019	Utfall 31/8 2020	Prognos 2020	Budget 2020
Psykisk hälsa 2019	162	606	1 027	0
Psykisk hälsa 2020	0	0	0	0
Stärkt bemanning inom barn- och ungdomsvården	1 102	188	439	0
Stöd utveckla arbete mot våld i nära relationer	301	0	264	0
Stärkta insatser för barn med psykisk ohälsa	305	215	292	0
Statsbidrag ökad habiliteringsersättning	1 008	546	1 092	0
Lönebidrag	262	145	210	210
Personliga ombud	605	345	805	605
Migrationsverket	11 640	3 700	4 300	6 100
Utvecklings- och förbättringsinsatser psykisk hälsa, lokala närvårdssamverkan	0	0	60	0
Ersättning för sjuklönekostnader pga sjukdomen covid-19	0	2 400	2 400	0
Summa	15 385	8 145	10 889	6 915

Kommentar statsbidrag

Statsbidragen till socialnämndens verksamheter kommer från Migrationsverket, Socialstyrelsen och länsstyrelsen. Bidragen från Migrationsverket är främst riktade schablonersättningar rörande ensamkommande barn, men även återsökta kostnader som till exempel försörjningsstöd kostnader inom LSS. Övriga bidrag ska återrapporteras och återbetalas till den del bidragen inte nyttjas. Alla bidrag har inte lagts in i budgeten år 2020 av anledningar som osäkerhetsfaktorer om bidraget kan nyttjas i enlighet med utställda villkor och i vissa fall har nämnden inte haft kännedom om bidraget när budgeten fastställdes. I dessa fall har heller inte motsvarande kostnader lagts in i budget.

Bidraget för att stärka bemanningen inom familjeenheten nyttjas genom utökning av personal. Bidraget bedöms nyttjas fullt ut under året.

Statsbidragen gällande psykisk hälsa samt medel för arbete mot våld i nära relationer kommer hela socialförvaltningen till nytta. I överenskommelsen gällande psykisk hälsa ingår samverkan med både interna och externa aktörer. Bidraget gällande psykisk hälsa kan sträcka sig över en tvåårsperiod, varför bidraget för år 2019 även kan nyttjas under år 2020.

Statsbidraget gällande personligt ombud täcker ca 1,5 tjänster av de två tjänster inom funktionshinderverksamheten. Bidraget nyttjas fullt ut under året.

Bidraget för att stärka insatserna för barn och unga med psykisk ohälsa stärker familjeenheten med samverkanspartners. Enligt plan kommer hela bidraget användas under året.

Statsbidrag gällande habiliteringsersättning riktar sig till brukare inom daglig verksamhet. Bidraget syftar till att införa/höja ersättningen i kommunerna alternativt bibehålla befintliga

ersättningsnivåer. Hela bidrag kommer att användas under året.

Ensamkommande barns minskande omfattning ger lägre intäkter från Migrationsverket än förväntat.

Bidraget för utvecklings- och förbättringsinsatser inom psykisk hälsa kommer att nyttjas fullt ut under året i enlighet med bidragsgivarens instruktioner.

6.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt	Budget 2020	Utfall 31/8 2020	Prognos 2020	Budgetavvikelse 2020
Inventarier	1 300	168	1 300	0
Summa	1 300	168	1 300	0

Omorganisation inom funktionshinder till nya lokaler på Eriksdalsgatan (daglig verksamhet) kommer att innebära inköp av nya maskiner och andra inventarier under hösten. Prognosen är att hela budgeten kommer att nyttjas under året.

7 BILAGOR

7.1 Följetal verksamhet

Följetal är mått som speglar verksamhetens omfattning och utveckling.

Socialnämndens följetal

Följetal	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020
LSS-boende, antal personer	100	103	105	110
LSS-insatser ordinärt boende, antal pers.	168	169	171	155
Antal personer med personlig assistans	108	105	98	93
Barn och ungdom, antal vårddygn på boende (exkl ensamkommande barn)	3 704	3 037	2 012	2 740
Barn och ungdom, antal vårddygn på boende, ensamkommande barn	18 295	6 384	5 490	2 288
Barn och ungdom, antal vårddygn i familjehem (exkl ensamkommande barn)	10 725	10 717	12 035	12 310
Barn och ungdom, antal vårddygn i familjehem, ensamkommande barn	12 206	3 566	1 820	1 038
Vuxna 19 år-, antal vårddygn på institution	1 863	2 452	2 105	1 936
Antal hushåll per år som har försörjningsstöd	619	572	569	709
Antal hushåll som har långvarigt försörjningsstöd (tio månader eller längre)	199	175	173	190
Antal personer med boendestödbeslut	90	97	101	95

LSS-boende, antal personer

Vid årsskiftet öppnade boendet Lunnaliden i Horred, vilket ökade antalet boendeplatser inom kommunen. Prognosen har beräknats bland annat utifrån att antalet barnboenden under hösten kommer att vara detsamma som under vårterminen 2020.

LSS-insatser ordinärt boende, antal pers.

Antalet brukare med pågående insats i ordinärt boende har minskat, mestadels gäller det insatsen Kontaktperson. Ett antal omprövningar har skett och bedömningen har varit att behovet tillgodosetts på annat sätt eller så har brukaren tackat nej till insatsen.

Antal personer med personlig assistans

En minskning har skett av brukare som erhåller ersättning för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken (Försäkringskassan). Likaså har enstaka brukare vid omprövning erhållit avslag inom kommunen. De brukare som erhållit personlig assistans enligt LSS, i avvaktan på ansökt boende, har assistansen avslutats då boendebeslutet kunnat verkställas.

7.2 Följetal personal

Personal - Antal anställda

Följetal	Utfall delår 2017	Utfall delår 2018	Utfall delår 2019	Utfall delår 2020
Antal tillsvidareanställda	417	395	411	428
Antal tidsbegränsade anställda	37	34	50	67
Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda (%)	95,7	95,6	94,5	94,4
Handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar (%)				75

Antal tillsvidareanställda

Följetalen i tabellen visar juli 2019 till och med juni 2020 vilket innebär att siffrorna för perioden januari till augusti 2020 är oklara.

Antalet tillsvidareanställda inom funktionshinder har ökat med 10 heltidsanställda under våren då ett nytt boende öppnades i januari.

Antal tidsbegränsade anställda

Funktionshinderverksamheten har gjort flera visstidsanställningar under våren då bemanningen har ökats för att möta upp ökad sjukfrånvaro med anledning av covid-19.

Handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar (%)

Samtliga socialsekreterare med utredande arbetsuppgifter är socionomer eller socialpedagoger, vilket i det här sammanhanget är likvärdigt. Dock uppfyller 25 procent av utredarna inte erfarenhetskravet på mer än ett år.

Personal - Sjukfrånvaro

Följetal	Utfall delår 2017	Utfall delår 2018	Utfall delår 2019	Utfall delår 2020
Sjukfrånvaro alla anställda (%)	7,2	6,5	6,2	7,4
Andel långtidssjukfrånvaro i procent av den totala sjukfrånvaron (%)	48,1	40,7	44,2	34,2
Frisktal (max fem sjukdagar per individ och år) (%)	63	62	61	55

Sjukfrånvaro alla anställda (%)

Sjukfrånvaron under 2020 bedöms öka med anledning av covid-19, med anledning av följsamhet till Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Följetalet i tabellen visar sjukfrånvaron under juli 2019 till och med juni 2020 och inte de faktiska siffrorna för delåret 2020.

Den genomsnittliga sjukfrånvaron under 2020 (januari-augusti) har varit 8,5 procent. Förvaltningen har genomfört dagliga uppföljningar personalens frånvaro sedan april med anledning av covid-19-pandemin. Uppföljningen visar ett genomsnitt frånvaro på 14 procent (sjukfrånvaro och vård av barn). 13 procent för funktionshinder och 15 procent för individ och familjeomsorg.

Personal - Personalrörlighet

Följetal	Utfall delår 2017	Utfall delår 2018	Utfall delår 2019	Utfall delår 2020
Personalomsättning (%)	21	21	24	15
Personalomsättning chefer (%)			6	15

Personal - Timtid, mer- och fyllnadstid samt övertid

Följetal	Utfall delår 2017	Utfall delår 2018	Utfall delår 2019	Utfall delår 2020
Timtid i timmar	94 344	91 673	94 928	87 464
Fyllnadstid i timmar	3 642	3 405	4 779	5 180
Övertid i timmar	7 739	7 301	8 872	7 724